

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

14. veljače 2008.(*)

„Sloboda kretanja roba – Članak 28. UEZ-a – Mjere s istovrsnim učinkom – Direktiva 2000/31/EZ – Nacionalni propis koji zabranjuje prodaju poštanskom narudžbom medija za pohranu slika koje nadležno tijelo nije ispitalo i klasificiralo u svrhu zaštite djece i koji ne nose oznaku tog tijela koja bi naznačila dob od koje se mogu gledati – Mediji za pohranu slika uvezeni iz druge države članice koje je nadležno tijelo te države ispitalo i klasificiralo i koji nose oznaku dobne granice –Opravdanje – Zaštita djeteta – Načelo proporcionalnosti”

U predmetu C-244/06,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. EZ-a koji je uputio Landgericht Koblenz (Zemaljski sud u Koblenzu, Njemačka), odlukom od 25. travnja 2006., koju je Sud zaprimio 31. svibnja 2006., u postupku

Dynamic Medien Vertriebs GmbH

protiv

Avides Media AG,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: A. Rosas (izvjestitelj), predsjednik vijeća, U. Lõhmus, J. Klučka, A. Ó Caoimh i P. Lindh, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: J. Swedenborg, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 2. svibnja 2007.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Dynamic Medien Vertriebs GmbH, W. Konrad i F. Weber, *Rechtsanwälte*,
- za Avides Media AG, C. Grau, *Rechtsanwalt*,
- za njemačku vladu, M. Lumma, C. Blaschke i C. Schulze-Bahr, u svojstvu agenata,
- za Irsku, D. O’Hagan, u svojstvu agenta, uz asistenciju P. McGarryja, BL
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, V. Jackson, u svojstvu agenta, uz asistenciju M. Hoskinsa, *barrister*,
- za Komisiju Europskih zajednica, B. Schima, u svojstvu agenta,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 13. rujna 2007.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 28. UEZ-a i 30. UEZ-a i Direktive 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL 2000 L 178, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 39., str. 58.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između dva društva osnovana u skladu s njemačkim pravom, Dynamic Medien Vertriebs GmbH („Dynamic Medien”) i Avides Media AG („Avides Media”), u pogledu prodaje medija za pohranu slika iz Ujedinjene Kraljevine poštanskim narudžbama putem interneta od strane društva Avides Media u Njemačkoj, koje tamo nije ispitalo i klasificiralo najviše regionalno tijelo ili nacionalno tijelo dobrovoljne samoregulacije u svrhu zaštite maloljetnika i na kojima nema nikakve oznake takvog tijela ili organizacije, na kojoj je naznačena dob od koje se takvi mediji za pohranu slika mogu gledati.

Pravni okvir

Pravo Zajednice

- 3 U skladu s njezinim člankom 1. stavkom 1. Direktiva 2000/31 ima za cilj doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta osiguranjem slobodnog kretanja usluga informacijskog društva između država članica.
- 4 Članak 2. točka (h) Direktive 2000/31 definira pojam „područja koordinacije” kao „zahtjeve utvrđene u pravnim sustavima država članica koji se primjenjuju na davatelje usluga informacijskog društva bez obzira na to jesu li opće naravi ili izričito njima namijenjeni.”
- 5 U članku 2. točki (h) alineji (ii) navodi se da se područje koordinacije ne odnosi na zahtjeve kao što su oni koji se primjenjuju na robu kao takvu ili zahtjeve koji se primjenjuju na isporuku robe. U pogledu zahtjeva koji se odnose na robu, uvodna izjava (21) u preambuli Direktivi 2000/31 spominje sigurnosne standarde, obveze označivanja i odgovornost za robu.
- 6 Članak 3. stavak 2. Direktive 2000/31 predviđa da države članice ne mogu, zbog razloga koji spadaju u okvir područja koordinacije, ograničiti slobodu pružanja usluga informacijskog društva iz neke druge države članice. Članak 3. stavak 4., međutim, navodi da pod određenim uvjetima države članice mogu, u pogledu određene usluge informacijskog društva, poduzeti mjere potrebne zbog razloga kao što su javna politika, a posebno zaštita maloljetnika te zaštita javnog zdravlja i potrošača.

- 7 Direktiva 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača s obzirom na sklapanje ugovora na daljinu (SL 1997 L 144, str. 19.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 12., str. 30.) ima za cilj, u skladu s njezinim člankom 1., uskladiti zakone i druge propise koji se primjenjuju u državama članicama koji se odnose na ugovore na daljinu između potrošača i dobavljača.

Nacionalno pravo

- 8 Članak 1. stavak 4. Zakona o zaštiti maloljetnika (Jugendschutzgesetz) od 23. srpnja 2002. (BGBl. 2002 I, str. 2730.) definira prodaju poštanskom narudžbom kao „svaku transakciju koja podliježe plaćanju, a provodi se naručivanjem i otpremanjem proizvoda poštanskim ili elektroničkim putem bez osobnog kontakta između dobavljača i kupca ili bez tehničkih ili drugih zaštita kojima bi se osiguralo da proizvod neće biti isporučen djeci ili adolescentima”.
- 9 Članak 12. stavak 1. Zakona o zaštiti maloljetnika predviđa da se presnimljene video kasete i drugi mediji za pohranu slika programirani s filmovima ili igrama koje se reproduciraju ili igraju na ekranu (nosačima slika) mogu učiniti javno dostupnima djetetu ili adolescentu samo ako je programe odobrilo i označilo najviše regionalno tijelo ili dobrovoljno samoregulativno tijelo u skladu s postupkom opisanim u članku 14. stavku 6. tog Zakona ili, ako se radi o informativnim, obrazovnim ili programima za obuku, ako ih je dobavljač označio kao „informativne programe” ili „obrazovne programe”.
- 10 Članak 12. stavak 3. Zakona predviđa da se „mediji za pohranu slika na koje najviše regionalno tijelo ili dobrovoljno samoregulativno tijelo u skladu s člankom 14. stavkom 2. nije postavilo oznaku 'zabranjeno za maloljetnike' u okviru postupka iz članka 14. stavka 6., ili koje u skladu s člankom 14. stavkom 7. nisu označili dobavljači, ne mogu:

1. nuditi, prenositi ili učiniti dostupnima djetetu ili adolescentu;

2. nuditi ili prodavati u maloprodaji izvan komercijalnih prostorija, u kioscima ili u drugim prodajnim prostorima u koje kupci obično ne ulaze ili putem poštanske narudžbe.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 11 Avides Media prodaje audio i video medije poštanskom narudžbom putem svoje internetske stranice i elektroničke trgovinske platforme.
- 12 Spor u glavnom postupku odnosi se na uvoz crtanih filmova pod nazivom „Animes” u formatu DVD-a ili video kasete, koje je to društvo uvezilo iz Ujedinjene Kraljevine u Njemačku. Crtane filmove je prije uvoza pregledao British Board of Film Classification (britanski odbor za klasifikaciju filmova, u daljnjem tekstu: BBFC). Potonji je provjerio publiku za koju su primjereni ti mediji za pohranu slika primjenjujući odredbe na snazi u Ujedinjenoj Kraljevini koje se odnose na zaštitu maloljetnika te ih klasificirao u kategoriju „zabranjeno osobama mlađim od 15 godina”. Mediji za

pohranu slika nose oznaku BBFC-a na kojoj se navodi da ih mogu gledati adolescenti koji imaju 15 godina ili više.

- 13 Dynamic Medien, konkurent Avides Media, pokrenuo je postupak privremene pravne zaštite pred Landgericht Koblenz (Njemačka) s ciljem da se tvrtki Avides Media zabrani prodaja takvih medija za pohranu slika poštanskom narudžbom. Dynamic Medien tvrdi da Zakon o zaštiti maloljetnika zabranjuje prodaju poštanskom narudžbom medija za pohranu slika koji nisu bili provjereni u Njemačkoj u skladu s tim Zakonom te koji nemaju oznaku dobne granice koja odgovara odluci o klasifikaciji najvišeg regionalnog tijela ili nacionalnog samoregulativnog tijela (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo).
- 14 Odlukom od 8. lipnja 2004. Landgericht Koblenz je ustanovio da je prodaja poštanskom narudžbom medija za pohranu slika na kojima se nalazi samo oznaka dobne granice BBFC-a u suprotnosti s odredbama Zakona o zaštiti maloljetnika i predstavlja nekonkurentno ponašanje. Odlučujući o zahtjevu za privremenu pravnu zaštitu, Oberlandesgericht Koblenz je 21. prosinca 2004. potvrdio tu odluku.
- 15 Landgericht Koblenz, koji je bio pozvan odlučiti o meritumu spora i pitajući se je li zabrana predviđena Zakonom o zaštiti maloljetnika u skladu s odredbama članka 28. UEZ-a i Direktive 2000/31, odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
  - „1. Protivi li se načelu slobodnog kretanja robe u smislu članka 28. UEZ-a odredba njemačkog zakona kojom se zabranjuje prodaja medija za pohranu slika putem poštanske narudžbe (DVD-a, videokaseta) koji nemaju oznaku da su provjereni u Njemačkoj u pogledu njihove prikladnosti za maloljetnike?
  2. Posebno: je li zabrana prodaje takvih medija za pohranu slika putem poštanske narudžbe mjera s istovrsnim učinkom u smislu članka 28. UEZ-a?
  3. Ako je odgovor potvrđan: je li takva zabrana opravdana u smislu članka 30. UEZ-a, uzimajući u obzir Direktivu [2000/31] čak i ako je medij za pohranu slika provjeren u pogledu prikladnosti za maloljetnike od strane druge države članice [...] i označen je u skladu s tim, ili je takva provjera od strane druge države članice [...] manje ograničavajuće sredstvo u smislu te odredbe?”

O prethodnim pitanjima

Uvodne napomene

- 16 Svojim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev pita protivi li se načelu slobodnog kretanja robe u smislu članka 28. UEZ-a do 30. UEZ-a, pri čemu je potonji prema potrebi u vezi s odredbama Direktive 2000/31, nacionalnim pravilima kao što su ona u glavnom postupku, koja zabranjuju prodaju i prijenos poštanskom narudžbom medija za pohranu slika koje nije provjerilo niti klasificiralo nadležno tijelo radi zaštite maloljetnika i na kojima nema oznake tog tijela na kojoj bi bila naznačena dob od koje se ti mediji smiju gledati.

- 17 S obzirom na nacionalni pravni kontekst koji je povod za zahtjev za prethodnu odluku, njemačka vlada tvrdi da zabrana prodaje neprovjerenih medija za pohranu slika poštanskom narudžbom nije apsolutna. U stvari, ta vrsta prodaje je u skladu s nacionalnim pravom kad je moguće garantirati da je narudžbu napravila odrasla osoba i da je isporuka dotične robe djeci ili adolescentima spriječena na učinkovit način.
- 18 U tom se kontekstu postavlja pitanje u pogledu definicije pojma prodaje putem poštanske narudžbe u nacionalnom pravnom poretku. Iz predmetnog spisa proizlazi da je pojam definiran člankom 1. stavkom 4. Zakona o zaštiti maloljetnika kao „svaka transakcija koja podliježe plaćanju, a provodi se naručivanjem i otpremanjem proizvoda poštanskim ili elektroničkim putem bez osobnog kontakta između dobavljača i kupca ili bez garancije tehničkim ili drugim mjerama kojima da se proizvod neće isporučiti djeci ili adolescentima”.
- 19 Međutim, Sud u okviru prethodnog postupka nije nadležan odlučivati o tumačenju nacionalnih odredbi niti ocjenjivati je li ih sud koji je uputio zahtjev pravilno protumačio (vidjeti, u tom smislu presudu od 3. listopada 2000., Corsten, C-58/98, Zb., str. I-7919., t. 24.). Sud mora uzeti u obzir, u okviru podjele nadležnosti između sudova Zajednice i nacionalnih sudova, činjenični i zakonodavni kontekst, kako je opisan u zahtjevu za prethodnu odluku, u kojem su postavljena prethodna pitanja (vidjeti presudu od 25. listopada 2001., Ambulanz Glöckner, C-475/99, Zb., str. I-8089., t. 10.; od 2. lipnja 2005., Dörr i Únal, C-136/03, Zb., str. I-4759., t. 46.; i od 22. lipnja 2006., Conseil général de la Vienne, C-419/04, Zb., str. I-5645., t. 24.).
- 20 U takvim okolnostima valja odgovoriti na zahtjev za prethodnu odluku polazeći od premise koju je zauzeo sud koji je uputio zahtjev, da propis o kojem je riječ u glavnom postupku zabranjuje svaku prodaju poštanskom narudžbom medija za pohranu slika koje nije ispitalo i klasificiralo nadležno tijelo radi zaštite maloljetnika i koji nemaju oznaku tog tijela na kojoj je naznačena dob od koje se smiju gledati.
- 21 Osim toga valja napomenuti da je očito da s obzirom na dokaze u predmetnom spisu, da se pravila o kojima je riječ u glavnom postupku primjenjuju ne samo na dobavljače sa sjedištem na državnom području Savezne Republike Njemačke, već i na dobavljače koji imaju registrirana sjedišta u drugim državama članicama.
- 22 U pogledu odredbi zakonodavstva Zajednice koje se primjenjuju u okolnostima kao što su one u glavnom postupku, valja utvrditi da određeni aspekti u vezi s prodajom medija za pohranu slika poštanskom narudžbom mogu ulaziti u područje primjene Direktive 2000/31. Međutim, kao što proizlazi iz njezinog članka 2. točke (h) alineje (ii), ta direktiva ne uređuje zahtjeve koji se primjenjuju na robu kao takvu. Isto vrijedi za Direktivu 97/7.
- 23 S obzirom da nacionalna pravila u vezi sa zaštitom maloljetnika prilikom prodaje robe poštanskom narudžbom nisu bila usklađena na razini Zajednice, pravila o kojima je riječ u glavnom postupku valja procijeniti u odnosu na članke 28. UEZ-a i 30. UEZ-a.
- Postojanje ograničenja slobodnog kretanja robe
- 24 Avides Media, vlada Ujedinjene Kraljevine i Komisija Europskih zajednica smatraju da propis o kojem je riječ u glavnom postupku predstavlja mjeru s istovrsnim učinkom

kao količinska ograničenja koja su načelno zabranjena člankom 28. UEZ-a. Prema mišljenju vlade Ujedinjene Kraljevine i Komisije taj režim je, međutim, opravdan zbog razloga koji se odnose na zaštitu maloljetnika.

- 25 Dynamic Medien, njemačka vlada i Irska tvrde da se propis o kojem je riječ u glavnom postupku odnosi na prodajne aranžmane u smislu presude od 24. studenoga 1993., Keck i Mithouard (C-267/91 i C-268/91, Zb., str. I-6097.). S obzirom da se primjenjuju na isti način na nacionalne i uvezene proizvode te pravno i činjenično utječu na stavljanje na tržište tih dviju vrsta proizvoda na isti način, nisu obuhvaćene zabranom utvrđenom u članku 28. UEZ-a.
- 26 U skladu s ustaljenom sudskom praksom, svi trgovinski propisi država članica koji mogu izravno ili neizravno, stvarno ili potencijalno, ograničiti trgovinu unutar Zajednice smatraju se mjerama s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja i na temelju toga su zabranjene člankom 28. UEZ-a (vidjeti osobito presude od 11. srpnja 1974., Dassonville, 8/74, Zb., str. 837., t. 5.; od 19. lipnja 2003., Komisija protiv Italije, C-420/01, Zb., str. I-6445, t. 25., i od 8. studenoga 2007., Ludwigs-Apotheke C-143/06, još neobjavljena u Zborniku, t. 25.).
- 27 Čak i ako svrha mjere nije uređivanje trgovine robom između država članica, odlučujući faktor je njezin stvarni ili potencijalni učinak na trgovinu unutar Zajednice. Na temelju tog faktora mjere s istovrsnim učinkom su prepreke slobodnom kretanju robe koje su, u odsutnosti usklađenog nacionalnog zakonodavstva, posljedica toga da se na robu koja dolazi iz drugih država članica gdje je zakonito proizvedena i stavljena na tržište primjenjuju pravila o uvjetima koje takva roba mora ispunjavati (kao što su oni koji se odnose na ime, oblik, veličinu, sastav, predstavljanje, označivanje ili pakiranje), čak i ako se ta pravila jednako primjenjuju na sve proizvode, osim ako se njihova primjena može opravdati ciljem od općeg interesa koji ima prednost pred zahtjevima slobodnog kretanja robe (vidjeti u tom smislu presudu od 20. veljače 1979., Rewe-Zentral („Cassis de Dijon”), 120/78, Zb., str. 649., t. 6., 14. i 15.; od 26. lipnja 1997., Familiapress, C-368/95, Zb., str., I-3689., t. 8.; i od 11. prosinca 2003., Deutscher Apothekerverband, C-322/01, Zb., str. I-14887., t. 67.).
- 28 U svojoj sudskoj praksi Sud je također smatrao mjerama s istovrsnim učinkom koje su zabranjene člankom 28. UEZ-a nacionalne odredbe koje određuju da se proizvod zakonito proizveden i stavljen na tržište u drugoj državi članici podvrgava dodatnim kontrolama, osim u slučaju iznimaka koje predviđa ili dozvoljava zakonodavstvo Zajednice (vidjeti osobito presude od 22. siječnja 2002., Canal Satélite Digital, C-390/99, Zb., str. I-607., t. 36. i 37., i od 8. svibnja 2003., ATRAL, C-14/02, Zb., str. I-4431., t. 65.).
- 29 Suprotno tome, primjena na proizvode iz drugih država članica nacionalnih odredbi koje ograničavaju ili zabranjuju određene načine prodaje ne ograničava izravno ili neizravno, stvarno ili potencijalno, trgovinu između država članica u smislu presude Dassonville, pod pretpostavkom da se te odredbe primjenjuju na sve relevantne trgovce koji obavljaju djelatnost na nacionalnom području i da utječu na isti način, pravno i činjenično, na stavljanje u promet domaćih proizvoda i onih iz drugih država članica (vidjeti osobito presude Keck i Mithouard, t. 16.; od 15. prosinca 1993., Hünernund i dr., C-292/92, Zb., str. I-6787., t. 21.; i od 28. rujna 2006., Ahokainen i Leppik, C-434/04, Zb., str. I-9171., t. 19.). Zapravo, ako su ti uvjeti ispunjeni,

primjena takvih pravila na prodaju proizvoda iz drugih država članica koji ispunjavaju zahtjeve koje je propisala ta država članica nije takve naravi da bi im onemogućila pristup tržištu ili da bi taj pristup ometala išta više nego što ometa pristup domaćim proizvodima (vidjeti presudu Keck i Mithouard, t. 17.).

- 30 Slijedom toga, Sud je smatrao odredbama koje uređuju načine prodaje u smislu presude Keck i Mithouard odredbe koje se posebno odnose na niz načina stavljanja na tržište (vidjeti osobito presude Hünermund i dr., t. 21. i 22.; od 13. siječnja 2000., TK-Heimdienst, C-254/98, Zb., str. I-151., t. 24.; i od 23. veljače 2006., A-Punkt Schmuckhandel, C-441/04, Zb., str. I-2093., t. 16.).
- 31 Iz točke 15. presude od 29. lipnja 1995., Komisija protiv Grčke, C-391/92, Zb., str. I-1621. proizlazi da je propis koji ograničava stavljanje proizvoda na tržište na određenim prodajnim mjestima i koji ima učinak ograničavanja komercijalne slobode gospodarskih subjekata a da ne utječe na stvarne karakteristike dotičnih proizvoda, način prodaje u smislu sudske prakse navedene u točki 29. ove presude. Stoga potreba da se dotični proizvodi prilagode pravilima na snazi u državi članici u kojoj se stavljaju na tržište isključuje da se radi o načinu prodaje (vidjeti presudu Canal Satélite Digital, t. 30.). Isto vrijedi osobito u pogledu potrebe za izmjenom oznake uvezenih proizvoda (vidjeti osobito presude od 3. lipnja 1999., Colim, C-33/97 I-3175., t. 37., i od 18. rujna 2003., Morellato, C-416/00, Zb., str. I-9343., t. 29. i 30.).
- 32 U ovom predmetu valja utvrditi da propis o kojem je riječ u glavnom postupku ne predstavlja način prodaje u smislu sudske prakse koja proizlazi iz presude Keck i Mithouard.
- 33 Taj propis ne zabranjuje prodaju medija za pohranu slika putem poštanske narudžbe. Njime se predviđa da, kako bi bili stavljeni na tržište na taj način, medije za pohranu slika treba podvrgnuti nacionalnom postupku ispitivanja i klasificiranja s ciljem zaštite maloljetnika, bez obzira je li sličan postupak već proveden u državi članici iz koje su ti mediji za pohranu slika bili izvezeni. Osim toga, taj propis utvrđuje uvjet koji mediji za pohranu slika moraju ispunjavati, a to je uvjet u vezi s njihovom oznakom.
- 34 Treba utvrditi da takav propis otežava i poskupljuje uvoz medija za pohranu slika iz države članice koja nije Savezna Republika Njemačka i stoga može odvratiti neke zainteresirane stranke od stavljanja na tržište takvih medija za pohranu slika u Saveznoj Republici Njemačkoj.
- 35 Iz toga proizlazi da propis o kojem je riječ u glavnom postupku predstavlja mjeru s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja u smislu članka 28. UEZ-a, što je načelno nespojivo s obvezama koje proizlaze iz tog članka, osim ako je se može objektivno opravdati.

Moguće opravdanje propisa o kojem je riječ u glavnom postupku

- 36 Vlada Ujedinjene Kraljevine i Komisije smatraju da je propis o kojem je riječ u glavnom postupku opravdan u onoj mjeri u kojoj je njegov cilj zaštita maloljetnika. Taj je cilj povezan posebno s javnim moralom i javnim poretkom, koji su temelj za opravdanje priznato u članku 30. UEZ-a. Osim toga, direktive 97/7 i 2000/31 izričito dozvoljavaju nametanje ograničenja zbog općeg interesa.

- 37 Dynamic Medien, njemačka vlada i Irska slažu se s tim stajalištem, ako se utvrdi da je taj propis obuhvaćen zabranom propisanom člankom 28. UEZ-a. Njemačka vlada tvrdi da taj propis slijedi ciljeve javnog poretka te garantira da mladi ljudi budu sposobni razviti svoj smisao za osobnu odgovornost i društvenost. Osim toga, zaštita maloljetnika je cilj koji je usko povezan s osiguravanjem poštovanja ljudskog dostojanstva. Irska se također poziva na obavezni zahtjev zaštite potrošača priznat u gore navedenoj presudi Cassis de Dijon.
- 38 Avides Media smatra da je propis o kojem je riječ u glavnom postupku neproporcionalan sve dok ima učinak sustavnog zabranjivanja prodaje poštanskom narudžbom medija za pohranu slika koji ne nose oznake koje se tim propisom zahtijevaju, bez obzira jesu li mediji za pohranu slika o kojima je riječ bili provjereni u drugoj državi članici s ciljem zaštite maloljetnika. Osim toga, iznosi argument da njemačko pravo ne predviđa pojednostavljeni postupak u slučajevima u kojima je takva provjera stvarno provedena.
- 39 S tim u vezi valja podsjetiti da je zaštita prava djeteta priznata različitim međunarodnim instrumentima, na kojima su države članice surađivale ili su im pristupile, kao što je Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, koji je usvojila Opća skupština Ujedinjenih naroda 19. prosinca 1966., a stupio je na snagu 23. ožujka 1976., i Konvencija o pravima djeteta koju je Opća skupština Ujedinjenih naroda usvojila 20. studenoga 1989., a stupila je na snagu 2. rujna 1990. Sud je već imao priliku podsjetiti da su ti međunarodni instrumenti među onima koji se odnose na zaštitu ljudskih prava o kojima se vodilo računa u primjeni općih načela zakonodavstva Zajednice (vidjeti osobito presudu Parlament/Vijeće, C-540/03, Zb., str. I-5769., t. 37.).
- 40 U ovom kontekstu valja napomenuti da prema članku 17. Konvencije o pravima djeteta države potpisnice priznaju važnu ulogu koju obavljaju masovni mediji, te se od njih traži da osiguraju da dijete ima pristup informacijama i materijalima iz različitih nacionalnih i međunarodnih izvora, osobito onih koji imaju za cilj promicanje njegove ili njezine društvene, duhovne i moralne dobrobiti, te fizičkog i duhovnog zdravlja. Članak 17. točka (e) predviđa da te države trebaju ohrabriti razradu primjerenih smjernica za zaštitu djeteta od informacija i materijala štetnih za njegovu ili njezinu dobrobit.
- 41 Zaštita djeteta također je zajamčena u instrumentima sastavljenim u okviru Europske unije, kao što je Povelja Europske unije o temeljnim pravima, proglašena 7. prosinca 2000. u Nici (SL 2000 C 364, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 104.), čiji članak 24. stavak 1. predviđa da djeca imaju pravo na takvu zaštitu i brigu kakva je potrebna za njihovu dobrobit (vidjeti, u tom smislu, presudu Parlament/Vijeće, t. 58.). Osim toga, pravo države članice da poduzme mjere potrebne zbog razloga koji se odnose na zaštitu maloljetnika priznato je brojnim instrumentima prava Zajednice, kao što je Direktiva 2000/31.
- 42 Iako je zaštita djeteta legitiman interes koji, načelno, opravdava ograničenje temeljnih sloboda zajamčenih Ugovorom o EZ-u, kao što je slobodno kretanje robe (vidjeti, analogno, presudu od 12. lipnja 2003., Schmidberger, C-112/00, Zb., str. I-5659., t. 74.), ostaje činjenica da se takva ograničenja mogu opravdati samo ako su prikladna za osiguranje postizanja željenog cilja i ne prelaze ono što je potrebno za njegovo

postizanje (vidjeti, u tom smislu, presude od 14. listopada 2004., Omega, C-36/02, Zb., str. I-9609., t. 36., i od 11. prosinca 2007., International Transport Workers' Federation i Finnish Seamen's Union, C-438/05, Zb., str. I-10779., t. 75.).

- 43 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je nacionalni propis o kojem je riječ u glavnom postupku osmišljen kako bi zaštitio djecu od informacija i materijala štetnih za njihovu dobrobit.
- 44 S tim u vezi valja napomenuti da nije neophodno da mjere ograničenja koje su propisala tijela države članice radi zaštite prava djeteta, navedene u točkama 39. do 42. ove presude, odgovaraju konceptu koji dijele sve države članice u pogledu razine zaštite i detaljnih pravila koja se na nju odnose (vidjeti, analogno, presudu Omega, t. 37.). S obzirom da se taj koncept može razlikovati od jedne države članice do druge na temelju osobito moralnih ili kulturnih pogleda, državama članicama valja priznati određeno diskrecijsko pravo.
- 45 Ako je istina da je na državama članicama, u odsutnosti usklađenog zakonodavstva Zajednice, da odrede razinu na kojoj namjeravaju zaštititi dotični interes, ostaje činjenica da se to diskrecijsko pravo mora provoditi u skladu s obvezama koje proizlaze iz zakonodavstva Zajednice.
- 46 Iako propis o kojem je riječ u glavnom postupku odgovara razini zaštite djeteta koju je njemačko zakonodavstvo željelo osigurati na teritoriju Savezne Republike Njemačke, također je potrebno da sredstva koje se za to koriste budu primjerena za postizanje tog cilja te da ne prelaze ono što je potrebno kako bi ga se postiglo.
- 47 Nema sumnje da zabrana prodaje i prijenosa medija za pohranu slika poštanskom narudžbom, koje nije ispitalo i klasificiralo nadležno tijelo radi zaštite maloljetnika i na kojima nema oznake tog tijela na kojoj se navodi dob od koje se mogu gledati, predstavlja mjeru koja je odgovarajuća za zaštitu djece od informacija i materijala štetnih za njihovu dobrobit.
- 48 U pogledu materijalnog dosega zabrane o kojoj je riječ, valja napomenuti da se Zakon o zaštiti maloljetnika ne protivi svim oblicima stavljanja na tržište neprovjerenih medija za pohranu slika. Iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da je dozvoljeno uvoziti i prodavati takve medije za pohranu slika odraslima putem distribucijskih kanala koji uključuju osobni kontakt između dobavljača i kupca, što na taj način osigurava da djeca nemaju pristup dotičnim medijima za pohranu slika. S obzirom na te elemente očito je da pravila o kojima je riječ u glavnom postupku ne prelaze ono što je potrebno za postizanje cilja kojem teži dotična država članica.
- 49 U pogledu postupka provjere koju je uspostavio nacionalni zakonodavac radi zaštite djece od informacija i materijala štetnih za njihovu dobrobit, sama okolnost da je država članica izabrala način zaštite koji se razlikuje od onog koji je usvojila druga država članica ne može utjecati na procjenu proporcionalnosti nacionalnih odredbi koje su donesene u tom području. Te odredbe treba procijeniti samo u odnosu na željeni cilj i razinu zaštite koju dotična država članica želi pružiti (vidjeti, analogno, presude od 21. rujna 1999., Lääräand i dr., C-124/97, Zb., str. I-6067., t. 36. i Omega, t. 38.).

- 50 Međutim, takav postupak provjere mora biti lako dostupan, mora ga se moći dovršiti u razumnom roku; ako rezultira odbijanjem mora postojati mogućnost pobijanja odluke o odbijanju pred sudom (vidjeti, u tom smislu, presude od 16. srpnja 1992., Komisija/Francuska, C-344/90, Zb., str. I-4719., t. 9., i od 5. veljače 2004., Greenham i Abel, C-95/01, Zb., str. I-1333., t. 35.).
- 51 U ovom slučaju iz očitovanja koje je njemačka vlada podnijela Sudu proizlazi da postupak za ispitivanje, klasifikaciju i označavanje medija za pohranu slika, uspostavljen propisom o kojem je riječ u glavnom postupku, ispunjava uvjete navedene u prethodnoj točki. Međutim, na nacionalnom je sudu, pred kojim je pokrenut glavni postupak i koji mora preuzeti odgovornost za predstojeću sudsku odluku, da provjeri radi li se o tome.
- 52 Uzimajući u obzir gore navedena razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti da se članku 28. UEZ-a ne protivi nacionalni propis kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se zabranjuju prodaja i transfer medija za pohranu slika poštanskom narudžbom, a koje nije ispitalo i klasificiralo nadležno tijelo u svrhu zaštite maloljetnika i na kojima nema oznake tog nadležnog tijela na kojoj je naznačena dob od koje se mogu gledati, osim ako postupak provjere, klasifikacije i označavanja medija za pohranu slika koji je uspostavljen tim propisom nije lako dostupan ili se ne može dovršiti u razumnom roku ili ako se odluka o odbijanju ne može pobijati pred sudovima.

Troškovi

- 53 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Članku 28. UEZ-a ne protivi se nacionalni propis, kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, kojim se zabranjuju prodaja i transfer medija za pohranu slika poštanskom narudžbom, a koje nije ispitalo i klasificiralo najviše regionalno tijelo ili dobrovoljnog samoreglativno tijelo u svrhu zaštite maloljetnika i na kojima nema oznake tog tijela ili organizacije na kojoj je naznačena dob od koje se smiju gledati, osim ako postupak provjere, klasifikacije i označavanja medija za pohranu slika koji je uspostavljen tim propisom nije lako dostupan ili se ne može dovršiti u razumnom roku ili ako se odluka o odbijanju ne može pobijati pred sudovima.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: njemački